

Sygn. akt I Ns 501/12

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2014 r.

Sąd Rejonowy w Strzelcach Opolskich Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący : Sędzia Sądu Rejonowego Marcin Ilków

Protokolant : Marta Stańczak

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2014 r. w Strzelcach Opolskich

na rozprawie

sprawy z wniosku Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Z.

o stwierdzenie nabycia spadku po M. K.

I. stwierdza, że spadek po M. W. (2im.) K. zmarłej dnia 20 listopada 2010r. w P., ostatnio stale zamieszkałej w Z. na podstawie ustawy z dobrodziejstwem inwentarza nabyła Gmina Z. w całości;

II. kosztami postępowania obciąża strony postępowania w zakresie przez nich poniesionym.

UZASADNIENIE

Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w Z. pismem z dnia 24 lipca 2012 roku wniosła o stwierdzenie, że spadek po M. K., zmarłej w dniu 20 listopada 2010 roku w P., ostatnio tam zamieszkałej, na podstawie ustawy nabyła Gmina Z.. Nadto wniosła o obciążenie kosztami postępowania spadkobierców.

Uzasadniając wnioskodawca podniósł, iż M. K. zmarła w dniu 20 listopada 2010 roku w P., gdzie ostatnio zamieszkiwała. Zmarła była osobą samotną, stąd wnioskodawcy nieznaną jest ewentualny krąg spadkobierców i w tym względzie wskazała Gminę Z. jako spadkobiercę ustawowego. Wnioskodawca podniósł również, iż M. K. nie pozostawiła testamentu, a w skład masy spadkowej wchodzi lokal mieszkalny położony w Z. przy ulicy (...), którego odrębną własność zmarła nabyła mocą aktu notarialnego z dnia 09 października 2009 roku. Lokal ten został wyodrębniony z zasobów spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Z., na rzecz której winny być uiszczane opłaty eksploatacyjne, co uzasadnia wniosek.

Na posiedzeniu w dniu 20 sierpnia 2013 roku pełnomocnik Gminy Z. podniósł, iż Burmistrz nie ma wiedzy na temat spadkodawczyni, ani ewentualnych spadkobierców.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. W. (2im.) K., urodzona w dniu (...) w B., zmarła w dniu 20 listopada 2010 roku w P., ostatnio przed śmiercią zamieszkując w Z.. W chwili śmierci była panną.

Spadkodawczyni od dnia 26 stycznia 2010 roku do dnia 20 listopada 2010 roku w P., gdzie przebywała w Domu Opieki Społecznej. Jej przyjęcie zgłaszał A. Ś., u którego zmarła była gosposią, a którego wychowywała, jak był dzieckiem. Również on zajął się pochówkiem M. K., za który zapłacił i za który otrzymał zasilek pogrzebowy z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Zmarła miała jedynie dalekich krewnych mieszkających w C..

Zmarła była właścicielką lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Z. przy ulicy (...), na podstawie umowy przeniesienia własności lokalu zawartej aktem notarialnym Rep. A nr (...) w dniu 09 października 2009 roku.

Dowód:

- odpis skrócony aktu zgonu, k. 3;
- odpis księgi wieczystej (...), k. 4-5;
- zeznania świadka J. P., k. 21;
- zeznania świadka A. Ś., k. 44;

Sąd wezwał spadkobierców M. K. przez ogłoszenie prasowe w trybie art. 672 – 676 k.p.c. Ogłoszenie zostało opublikowane w dniu 05 listopada 2013 roku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Nadto tożsame ogłoszenie zostało wywieszane na okres sześciu miesięcy na tablicy ogłoszeń tut. Sądu, Urzędu Miasta i Gminy w Z. oraz Urzędu Miejskiego w C..

Zaliczkę na poczet ogłoszeń w prasie w kwocie 500 zł uiszczył wnioskodawca.

Pomimo upływu terminu określonego w ww. ogłoszeniach nie zgłosili się żadni spadkobiercy ustawowi M. K..

Dowód:

- ogłoszenia, k. 68, 76, 78, 81.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem niniejszego postępowania było stwierdzenie nabycia spadku po M. K. zmarłej w dniu 20 listopada 2010 roku w P., ostatnio prze śmiercią zamieszkałej w Z..

Art. 1025 § 1 k.c. stanowi m. in., że Sąd na wniosek osoby mającej w tym interes stwierdza nabycie spadku przez spadkobiercę. Zatem zainteresowanymi w zgłoszeniu żądania stwierdzenia nabycia są nie tylko spadkobiercy lub ich następcy prawni, lecz także wszystkie inne osoby mające interes prawny w prawidłowym wykazaniu następstwa po spadkodawcy. Do kręgu osób uprawnionych do złożenia wniosku należy przede wszystkim zaliczyć każdego spadkobiercę oraz następców prawnych spadkobiercy, nabywcę spadku lub udziału w spadku, wierzyciela spadkodawcy lub wierzyciela spadkobiercy.

W związku z powyższym, mając na uwadze treść dokumentów dołączonych do wniosku Sąd uznał, iż wnioskodawca posiada interes prawny w kwestii stwierdzenia nabycia spadku po M. K., jako że zmarła zobowiązana była do uiszczania na rzecz wnioskodawcy opłat eksploatacyjnych, wobec faktu posiadania lokalu mieszkalnego wyodrębnionego z zasobów wnioskodawcy.

W myśl art. 670 k.p.c. w toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku Sąd bada, kto jest spadkobiercą oraz w oparciu, o jaki tytuł powołania następuje dziedziczenie.

Zgodnie z treścią art. 924 k.c. spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkodawcy. Natomiast w myśl przepisu art. 925 k.c. spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku. Zgodnie z art. 926 k.c. powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu, zaś dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje w sytuacji, w której spadkodawca nie powołał spadkobiercy, a także w sytuacji, gdy żadna z osób, które powołał nie chce lub nie może być spadkobiercą (§ 2). Ma to znaczenie w tym sensie, że dziedziczenie ustawowe ma charakter subsydiarny w stosunku do dziedziczenia testamentowego i

znajduje zastosowanie w momencie, w którym nie powołano spadkobiercy testamentowego albo, gdy już powołany, nie może lub nie chce dziedziczyć. Jeżeli spadkodawca nie pozostawił testamentu, to dopiero wówczas przepisy kodeksu cywilnego stanowią, kto i z jakim udziałem dziedziczy spadek po osobie zmarłej. W sytuacji dziedziczenia testamentowego rola Sądu sprowadza się do oceny ważności testamentu wobec treści przepisów kodeksu cywilnego.

Zgodnie z treścią art. 931 i następnych przepisów kodeksu cywilnego w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku.

Jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada jego dzieciom w częściach równych. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych. W braku zstępnych spadkodawcy do spadku powołani są z ustawy jego małżonek i rodzice. W braku zstępnych, małżonka, rodziców, rodzeństwa i zstępnych rodzeństwa spadkodawcy cały spadek przypada dziadkom spadkodawcy, którzy dziedziczą w częściach równych. Jeżeli któreś z dziadków spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada jego zstępnym. Podział tego udziału następuje według zasad, które dotyczą podziału spadku między zstępnych spadkodawcy. W braku zstępnych tego z dziadków, który nie dożył otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada pozostałym dziadkom w częściach równych.

W braku natomiast małżonka spadkodawcy, jego krewnych i dzieci małżonka spadkodawcy, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypada gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy jako spadkobiercy ustawowemu. Jeżeli ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy w Rzeczypospolitej Polskiej nie da się ustalić albo ostatnie miejsce zamieszkania spadkodawcy znajdowało się za granicą, spadek przypada Skarbowi Państwa jako spadkobiercy ustawowemu.

Wobec faktu, iż spadkodawczyni nie dokonała rozporządzenia swoim majątkiem na wypadek śmierci w formie testamentu, nie powołując tym samym spadkobiercy testamentowego, w niniejszej sprawie nastąpiło dziedziczenie ustawowe.

W oparciu o przedstawione w toku sprawy dokumenty, jak i przede wszystkim w oparciu o złożone zeznania świadków Sąd uznał, iż nie wystąpiły przeszkody ku temu, aby orzec w postanowieniu zgodnie z wnioskiem, z racji tego, iż postępowanie wykazało, iż zmarła nie posiadała znanych krewnych, którzy mogliby zostać uznani za spadkobierców ustawowych. Nadto żaden z potencjalnych spadkobierców, mimo ogłoszenia, nie zgłosił się do postępowania.

Tym samym należało przychylić się do wniosku i zastosować zapis mówiący o tym, że w braku małżonka spadkodawcy, jego krewnych i dzieci małżonka spadkodawcy, powołanych do dziedziczenia z ustawy, spadek przypaść winien gminie ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy jako spadkobiercy ustawowemu. Skoro M. K. zmarła w P., zamieszkując przed śmiercią w Z., toteż Sąd orzekł, jak w pkt I postanowienia w oparciu o art. 1023 k.c.

Art. 1023 § 2 k.c. stanowi, że Skarb Państwa ani gmina nie składają oświadczeń o przyjęciu spadku, a spadek uważa się za przyjęty z dobrodziejstwem inwentarza, stąd w tym zakresie orzeczono jak w punkcie I postanowienia.

Orzeczenie o kosztach postępowania uzasadnia przepis art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 922 § 3 k.p.c.

W myśl § 3 art. 922 k.c. do długów spadkowych należą m.in. koszty pogrzebu spadkodawcy w takim zakresie, w jakim pogrzeb ten odpowiada zwyczajom przyjętym w danym środowisku oraz koszty postępowania spadkowego.

Obowiązek poniesienia kosztów postępowania związanych z udziałem w sprawie oznacza, że uczestnik ponosi koszty nie tylko tych czynności, które sam dokonał, takich jak koszty środka odwoławczego, ustanowienia pełnomocnika, ale i tych, które zostały dokonane przez sąd na jego wniosek, np. koszty opinii biegłego. Odpowiednio do postępowania nieprocesowego stosuje się przepisy art. 98 w zakresie, w jakim określają one koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i do celowej obrony.

W ocenie Sądu nie zaszyły przesłanki uzasadniające obciążenie wyłącznie spadkobiercy kosztami niniejszego postępowania.

Postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku nie jest postępowaniem, które miałyby z góry wyznaczony ustawowy termin, w którym winno być wytoczone przed Sąd. Nadto nie można twierdzić, jakoby wyłącznie jedna strona w tej sprawie była zainteresowana rozstrzygnięciem, skoro postępowanie dotyczyło spłaty ewentualnej wierzytelności z tytułu opłat eksploatacyjnych za mieszkanie wobec M. K., a który to obowiązek przeszedł na spadkobiercę i tym samym winien być on również zainteresowany powstałym obowiązkiem uregulowania zaległości spadkodawcy względem wnioskodawcy, w związku z tym należy przyjąć, iż uczestnicy nie byli w różnym stopniu zainteresowani wynikiem przedmiotowego postępowania, a poza tym ich interesy nie były sprzeczne.

Wobec powyższego, na podstawie powołanych przepisów, Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.